

Estació del Nord

Granollers

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Carrer de Joan Maragall, s/n
Emplaçament Al barri de l'estació del Nord
Alçada: 150

Coordenades:

Latitud: 41.611433162541
Longitud: 2.2768843173981
UTM Est (X): 439750
UTM Nord (Y): 4606888

Classificació

Número de fitxa 08096 - 264
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani Eclecticisme
Segle XIX
Any 1886
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Ha tingut adaptacions per als nous usos.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Arqueològic de Granollers. Núm. E-15b. Protecció de tipus VII: Edificis substituïbles. Fitxa núm. S-11 (dipòsit d'aigua), protecció de tipus VI. Elements singulars
Data aprovació: dc., 15/10/2003 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Titular: ADIF
Fitxes associades:

Autoria de la fitxa

ARQUEOCIÈNCIA - J. M. Huélamo

Data de registre de la

dt., 01/01/2002 - 01:00

fitxa:

Autoria de la darrera

Jordi Piñero Subirana

revisió:

Data de la darrera revisió: dj., 18/04/2024 - 14:01

Descripció

Estació de ferrocarril de la línia de Barcelona a Vic, inaugurada el 1886 i actualment en actiu. L'edifici central és una construcció molt representativa de les estacions del segle XIX. De planta rectangular allargada, és formada per tres cossos: el central de tres pisos i els laterals d'una sola planta. Les façanes són planes, arrebossades i pintades d'un color vermellós. Les obertures estan emfasitzades mitjançant recercats en totxo enlluït en guix (avui pintats de blanc). La teulada és a dues vessants i en direccions contraposades (el cos central amb la biga capcera orientada a E-O i els laterals a N-S). A la façana sud, i sota la imbricació de totxo enlluït que separa el capcer, hi ha el nom de l'estació escrita amb lletres blaves sobre rajoles blanques: "GRANOLLERS CANOVELLAS".

Al costat nord hi ha dos edificis annexos exempts, de planta baixa, destinats a magatzems i serveis.

També és interessant un antic dipòsit d'aigua fora d'ús que està situat a l'altra banda de les vies, en direcció sud. Es tracta d'un recipient metàl·lic de forma cilíndrica, que era el contenidor d'aigua, el qual es recolza sobre un cos de planta quadrangular fet de paredat comú i arrebossat amb pilastres de totxo vist a les cantonades sobre un sòcol de pedra carreuada. Les façanes d'aquesta construcció són planes i estan coronades per una treballada cornisa de totxo vist. Una escala metàl·lica, recolzada a terra, arriba fins a la part alta del dipòsit (CUSPINERA et alí, 2001).

Observacions:

Fins no fa gaire enmig de les andanes hi havia un conjunt de falses acàcies. Era d'una espècie molt resistent a la contaminació.

Història

A la segona meitat del segle XIX a Granollers es van produir grans canvis urbanístics i la ciutat va guanyar nous equipaments i infraestructures de comunicació, com les carreteres i, sobretot, el ferrocarril. Des de la dècada de 1840 hi van haver diversos intents per construir una línia fèrria que havia de venir de Barcelona i arribar fins a Camprodon, passant per Granollers, Vic i Ripoll. Aquesta línia tenia un marcat caràcter miner, ja que el principal objectiu era enllaçar amb Sant Joan de les abadesses, on hi havia unes importants mines de carbó. El 1850 una empresa de la família Girona va obtenir la concessió per la construcció i explotació de línia de Barcelona a Granollers. Amb aquesta finalitat es va fundar la Compañía del Camino de Hierro del Norte. La construcció d'aquesta línia, però, va passar per moltes vicissituds. A causa de la inestable conjuntura política i econòmica es van arruïnar molts empresaris i contractistes, es van traspasar les concessions i es van acomiadar molts treballadors sense cobrar. Així, una nova direcció de la companyia va ajornar la línia carbonera i decidí apostar per la que anava cap a Girona i la frontera francesa, de la qual se n'esperava més rendiment.

Així, el 1854 es va inaugurar la primera estació de Granollers. En aquest cas els equipaments que l'envoltaven es van construir a l'est de la ciutat. Aquesta era l'anomenada línia de França, perquè comunicava Barcelona amb Girona i França. La inauguració constituí un memorable acte ciutadà amb la rebuda del tren especial que portà les primeres autoritats de Barcelona, amb el bisbe que beneí la línia i el comboi. L'estació es bastí a cent metres del portal de Santa Esperança, atenent pressions granollerines, quan la companyia volia erigir-la al costat de l'hospital dels Caputxins. El 1862 entroncava amb la línia de Mataró per continuar el camí a Portbou. El 1872 enllaçava amb els ferrocarrils francesos.

Retornant a la línia del ferrocarril del carbó, el 1875 se'n va començar un ramal que sortia en direcció a les Franqueses i Vic. Va arribar a Vic el 1876, i a Sant Joan de les Abadesses el 1880. Cal dir que, tot i ser un ferrocarril miner, també prestava servei públic. Per això el 1886, sota l'administració de la companyia del Nord, es construí una línia independent entre les Franqueses i Montcada. Aquesta fou la que va motivar la construcció de l'estació anomenada de Granollers-Canovelles, més coneguda popularment com a Estació del Nord. Aleshores el tram de Granollers M.Z.A (sigles de la companyia Madrid-Zaragoza-Alicante) va quedar per a la interconnexió de les dues companyies. En definitiva, l'any 1886 es va inaugurar l'Estació del Nord, que és la que s'ha conservat. El 1922 el tren del Nord es convertia en transpirinenc per l'addició del ferrocarril construït per l'Estat entre Ripoll i la Tor de Querol, electrificat el 1929.

Pel que fa a la línia anomenada de França (via Girona), l'any 1941 es va integrar a RENFE. Més endavant, l'estació es va traslladar al sud-est de la ciutat. Provisionalment, es va construir un baixador de fusta, fins a la construcció de l'Estació de França, actual estació de Granollers Centre, que es va inaugurar el 21 de desembre de 1964. Això va permetre una transformació de tot l'espai que havien ocupat les antigues infraestructures ferroviàries en aquesta zona, amb la urbanització de l'eix de l'avinguda de Sant Esteve, l'avinguda del Parc i el carrer de Girona.

Bibliografia

BAULIES I CORTAL, Jordi (1986b). "La industrialització de la vila i la ciutat moderna", a *Estudis de Granollers i del Vallés Oriental*, Núm. 1, Aproximació al medi natural i a la història de Granollers, pp. 65-76 Granollers: Servei Municipal de Cultura.

CATÀLEG D'ARBRES (1999). *Catàleg d'arbres de Granollers* (document mecanografiat). Granollers. Museu de Ciències Naturals "La Tela".

CUSPINERA I FONT, Lluís et al. (2001). *Pla especial de protecció del Patrimoni Històric-Arquitectònic de Granollers*. Granollers;

SESÉ, Jaume (1987b). *El creixement industrial. Granollers al segle XIX*, Col. Coneguem Granollers, núm. 2., Granollers, Ajuntament de Granollers.

Enllaços d'interès:

[Agrupament Ferroviari de Barcelona](#)
[Trenscat](#)

